

Mark- och miljödomstolen

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätts remissvar över EU-kommissionens förslag till direktiv om övervakning av jordhälsa och resiliens (ert dnr KN2023/03652)

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen har följande synpunkter på förslaget.

Mark- och miljödomstolen har granskat remissen på ett översiktligt plan. Domstolen vill i sammanhanget särskilt påpeka att det är svårt att överblicka direkta konsekvenser för domstolen eftersom det handlar om ett direktiv som ska implementeras i nationell lagstiftning. Härtill kommer att en konsekvensanalys för svenska förhållanden, relationen till svensk lagstiftning samt förslag på hur implementering ska ske helt saknas. Mark- och miljödomstolen har inte möjlighet att själv göra någon analys av konsekvenserna. Således begränsar mark- och miljödomstolen sitt yttrande till övergripande synpunkter endast vad avser sådant som med mycket stor sannolikhet kommer att få relevans för mark- och miljödomstolarnas arbete, oavsett hur bestämmelserna implementeras.

Mark- och miljödomstolen noterar att frågor som kräver bedömningar gällande påverkan på naturresursen jord - i alla de avseenden som omfattas av förslaget - till följd av markanvändning, utvinningsverksamhet och förorening m.m. ofta förekommer i de mål domstolen

har att pröva. Detta gäller såväl i fråga om fysisk planering som i frågor relaterade till markanvändning för areella näringar och olika slag av projekt. De bedömningsunderlag som i nuläget presenteras är ofta svaga i förhållande till de bedömningar som ska göras, på grund av avsaknad av data om mark och tillgång till referensdata. Som exempel kan nämnas avvägningen mellan skyddet av jordbruksmark (3 kap. 4 § miljöbalken) och motstående exploateringsintressen. Värdet av påverkad jordbruksmark är svårbedömt utan ett beslutsunderlag som redovisar såväl den påverkade jordens egenskaper och brukningsvärden som relevanta referensdata för att bedöma markens värden. På samma sätt saknas kunskapsunderlag för att göra bedömningar i fråga om lämplig markanvändning i övrigt (3 kap 1 § miljöbalken). Kunskapsbristen om mark leder, enligt mark- och miljödomstolen, bland annat till förlängda handläggningstider för prövning och tillsyn.

Domstolen anser således att sådana ökade, systematiserade och tillgängliggjorda kunskaper om jordar, som direktivet syftar till att åstadkomma, kan bidra till förbättrade underlag i bedömnings-sammanhang. Detta kan i sin tur leda till ökad förutsebarhet samt kortare handläggningstider.

Christina Olsen Lundh

Anna Rapphed

Daniel Isaksson

Joen Morales

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Christina Olsen Lundh, rådmannen Anna Rapphed, tekniska rådet Daniel Isaksson och tekniska rådet Joen Morales